

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Українська мова професійного
спрямування»**

Кафедра правничої лінгвістики

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	Цивільна безпека (26)
Спеціальність	Правоохоронна діяльність (262)
Освітня програма	Правоохоронна діяльність
Форми здобуття вищої освіти	денна
Мова викладання	українська
Навчальний рік	2022/2023
Форма підсумкового контролю	екзамен

Назва навчальної дисципліни	Українська мова професійного спрямування
Науково-педагогічний працівники	<p>Анжела Віталіївна Красницька, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;</p> <p>Світлана Анатоліївна Юлдашева, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент;</p> <p>Світлана Василівна Шутенко, т.в.о. завідувача кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, підполковник поліції;</p> <p>Галина Петрівна Проценко, старший викладач кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ.</p>
Профайл викладачів	<p>https://scholar.google.com.ua/citations?user=GAqQzIoAAAAJ&hl=uk</p> <p>Анжела Красницька – https://orcid.org/0000-0002-4013-8966</p> <p>Світлана Юлдашева – https://orcid.org/0000-0003-2614-2560</p> <p>Світлана Шутенко – https://orcid.org/0000-0002-3022-3542</p> <p>Галина Проценко – https://orcid.org/0000-0001-5724-2455</p>
Контактний тел.	<p>Анжела Красницька – 066 15 96 557;</p> <p>Світлана Юлдашева – 066 11 49 415;</p> <p>Світлана Шутенко – 063 622 64 77;</p> <p>Проценко Галина – 050 810 80 27.</p>
E-mail:	<p>Анжела Красницька – a0661596557@gmail.com</p> <p>Світлана Юлдашева – 0661149415s@gmail.com</p> <p>Світлана Шутенко – shytenko2011@ukr.net</p> <p>Проценко Галина – protsenkogp@gmail.com</p>
Сторінка дистанційного курсу навчальної дисципліни	<p>на офіційному вебпорталі НАВС – https://www.naiou.kiev.ua/</p>
Консультації	<p>Очні консультації – відповідно до графіка кафедри.</p> <p>Он-лайн-консультації – електронною поштою, індивідуально на платформі Zoom, пн. – пт. з 09:00 до 16:00.</p>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» є поглиблення та розширення мовних і мовленнєвих знань, умінь та навичок, які є необхідними для подальшого застосування у фаховій діяльності.

У результаті вивчення цієї дисципліни у здобувачів вищої освіти підвищується рівень володіння сучасною українською літературною мовою у площині фахової діяльності, вони набувають теоретичних знань про фахове спілкування, його етапи й роль у професійній діяльності, засвоюють термінологію майбутньої спеціальності, у них формуються необхідні для діяльності правника мовленнєві вміння та навички, комунікативні компетенції, потрібні у професійному спілкуванні, а також покращується їх загальна професійна ерудиція, мовна та мовленнєва культура.

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється у 1-му семестрі 1-го року навчання у обсязі 90 годин 3 кредити ECTS. Аудиторних годин – 40, самостійна робота – 50 годин.

Форми та методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (практичні завдання, вправи, реферати), інноваційні.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії, проблемні питання, створення життєвих ситуацій тощо.

Поточний контроль:

- 1) метод усного контролю;
- 2) метод письмового контролю;
- 3) метод тестового контролю.

Підсумковий контроль – екзамен.

Пререквізити (Prerequisite): Поліцейська деонтологія, Теорія держави та права, Логіка, Історія держави та права.

Постреквізитри (Postrequisite): Юридичне документознавство, Конституційне право.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістра зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»	
<p>PH5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.</p> <p>PH13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.</p>	<p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК3. Здатність професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.</p>

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Українська мова професійного спрямування як навчальна дисципліна, предмет, основні завдання	Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань	<p>1. Опрацювати питання, запропоновані у плані практичного заняття. 2. Написати есе на тему: Роль мови в професійній діяльності працівника МВС. 3. Дати відповіді на запитання: Які функції мови сприяють консолідації нації? Чому? Дати визначення державної мови. Які функції виконує державна мова в країні? 5. Виконати вправи під час заняття:</p> <p>1. Навести правильний варіант словосполучень: <i>Давати пояснення з юридичних питань, надавати юридичну допомогу, попереднє слідство, запобігання зловживань, складення повноважень по його особистій заяві, незаконний захват державної влади, на протязі семи десяти двох годин, оголосити про мотиви арешту, по рішення суду, причини набуття і припинення громадянства, обов'язкове право на життя, знаходиться в родинних відносинах, посвідчення про право займатися адвокатською діяльністю.</i></p> <p>2. виправте помилки у словосполученнях. <i>Я даю добро на виробництво цієї продукції. Я настоюю</i></p>

		<p>на звільнення його з посади. Ми прийшли до такого висновку. Хочу сказати ще пару слів. Ця пропозиція заслуговує уваги. Є виключення з правил. Наші думки співпадають. Він повинен зложити свої повноваження. Не збираюся доказувати свою правоту. Приступимо до обговорення.</p> <p>6. Виконати тестові завдання на платформі дистанційних курсів..</p>
<p>Тема 2. Правове регулювання функціонування мов в Україні</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>До практичного заняття необхідно: 1. Обговорити у форматі круглого столу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції мови в суспільстві, які сприяють консолідації нації? 2. Дефініція державної мови, її функції. 3. Порядок використання мов у країні? 4. Яким чином українське законодавство регулює мовне питання? 5. Охарактеризуйте основні положення ЗУ "Про забезпечення функціонування української мови як державної", сфера поширення його дії. 6. Які статті Конституції регулюють мовні питання? <p>7. Виконання практичних завдань: З поданими словами складіть зв'язний текст фахового спрямування. Свобода світогляду та віросповідання, система місцевого самоврядування, соціальний захист, непрацевдатність, безробіття, малозабезпеченість, соціальні стандарти, суддя, апеляційний суд. Подані нижче словосполучення запишіть правильно. Більша половина курсантів, вина не доказана, відносно нього, вільна вакансія, дилема вибору, закрити відносно нього кримінальну справу, заява в одному екземплярі, згідно рішення райсуду, злочин являється не тяжким, інша альтернатива, міроприємства по боротьбі, моя автобіографія, під видом працівника поліції, повний кворум, приймаючи до уваги, провести слідуючі оперативно-розшукові дії, удар в область передпліччя, ювілей смерті</p> <p>8. Виконання тестових завдань на платформі дистанційних курсів.</p>
<p>Тема 3. Функціональні стилі сучасної української літературної мови</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>До практичного заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичний матеріал з теми. Виписати із галузевої літератури уривок тексту, мову якого можна зарахувати до мови права. 2. Визначте засоби різних стилів, які використовуються автором у тексті. 3. Підготувати доповідь на тему: «Публіцистичний стиль української мови» 4. Виконати вправи: <ol style="list-style-type: none"> 1. До яких стилів (підстилів) належать подані уривки? Доведіть це, визначивши характерні риси в текстах. <p>А. Президентом України може бути громадянин України, не молодший тридцяти п'яти років на день виборів. Одна й та сама особа не може бути Президентом України більше двох строків підряд. Президент України не може бути народним депутатом, обіймати будь-яку посаду в державних органах і громадських об'єднаннях, а також в інших організаціях, та займатися комерційною діяльністю. Якщо особа, обрана Президентом України, є народним депутатом, то її депутатські повноваження припиняються з моменту вступу на посаду. Порухення вимог цієї статті призводять до втрати президентських повноважень, обрана особа не може бути приведена до</p>

		<p>присяги.</p> <p>Б. Бібліотеки в Україні з'явилися в XI ст., спершу при монастирях, передусім у Києво-Печерському, та при великих храмах, наприклад, при святій Софії в Києві. Це були збірки рукописів та рукописних книг для внутрішнього вжитку певного храму, але при нагоді, можливо, ними користувалися й особи сторонні, як духовні, так і світські. З літописів відомо, що князі й бояри часто мали бібліотеки і наділяли монастирі чи церкви книжками (Святослав Ярославич, Микола Святоша Чернігівський, Володимир Волинський). Згодом такі збірки рукописів і книжок поста-вали й по церковних братствах (XV–XVII ст.).</p> <p>2. Прочитайте й запишіть речення. Порівняйте їх і визначте, до яких стилів вони належать. Обґрунтуйте стилістичну функцію особових займенників.</p> <p>Я, Петренко Ігор Володимирович, доручаю Гавришу Сергію Васильовичу одержати належну мені стипендію за травень 1998 р. Ой я нещасний, що маю діяти? Полюбив дівчину, та й не можу взяти. (Нар. пісня)</p> <p>Шановний пане директоре! Сподіваємось на подальшу співпрацю з Вами, чекаємо конкретних про-позицій</p> <p>Привіт тобі, мій друже вірний, гаю, Повірнику моїх найкращих дум. (І. Франко) Нагадуємо Вам, що останній строк виконання зобов'язань закінчується 12.10.1998 р.</p> <p>3. У поданих синонімічних рядах визначити головне слово. Які з цих слів уживаються в мові юриста?</p> <p>а) відомий, знайомий, знаний, визначний, великий, видатний, славетний, знаменитий; стислий, небагатослівний, короткий, лапідарний, лаконічний; здобуток, досягнення, успіх, набуток, доробок, надбання, завоювання; дефект, недолік, вада, хиба, гандж; особистий, індивідуальний, персональний, суб'єктивний, приватний, власноручний; переважно, головним чином, головно, в основному, здебільшого, більше, у переважній більшості, більше того, що... ;</p> <p>б) говорити – мовити, промовляти, ректи, верзти, балакати, базікати, теревенити; іти – ступати, простувати, прямувати, шкандибати, плентатися, чвалати; розуміти – осягати, метикувати; щоб – аби; оскільки – тому що, через те що, позаяк.</p> <p>4. Використовуючи слова для довідок, до іншомовних слів доберіть синоніми.</p> <p>Дефект, компетентність, імпульс, компенсація, пріоритет, рентабельний, брокер, дебати, гуманізм, екстраординарний, імідж, шеф, анархія, апелювати, адаптувати, лімітувати, симптом, фіксувати, ігнорувати, автентичний, домінувати, аномалія, актуальний.</p> <p>Слова для довідок: недолік, посередник, людяність, образ, керівник, прибутковий, поштовх, безвладдя, особливий, обговорення, справжній, звертатися, обмежувати, обізнаність, злободенний, відхилення, відшкодування, ознака, перевага, пристосовувати, записувати, нехтувати, переважати.</p>
<p>Тема 4. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Особливості наукових текстів</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Дайте визначення поняття «стиль».</p> <p>2. Яке основне призначення наукового стилю?</p> <p>3. Які ознаки відрізняють науковий стиль від офіційно-ділового?</p> <p>4. Перелічіть мовні особливості наукового стилю.</p> <p>5. Опрацювати теоретичний матеріал з теми.</p> <p>6. Випишіть із галузевої літератури уривок тексту наукового стилю. Доведіть, що це науковий жанр.</p>

		<p>7. Які підстилі формують науковий стиль?</p> <p>8. У чому полягає різниця між науково-популярним та власне-науковим підстилем наукового стилю?</p> <p>9. Які лексичні особливості наукових текстів?</p> <p>10. Охарактеризуйте синтаксис наукового стилю.</p> <p>11. Уведіть лексему «закон» у текст наукового стилю.</p> <p>12. <i>Доберіть до поданих словосполучень нейтральні синоніми. Чи будуть такі словосполучення характерні науковому стилю?</i></p> <p>Виганяти з посади, стусонати пацана, запеклий ворог, угроблювати життя, теперечки буду, грабіж хором, волати на допомогу, військовий кримінал, чужі статки, службова шишка, ремесло юриста, липовий документ, спричинення кончини, апогей слави.</p> <p>13. <i>Відредагуйте речення.</i></p> <p>Висловлюючи своє відношення до подій у країні, вїт наголосив на тому, що вже настав час приймати міри по налагодженню усіх галузей виробництва. Завод, виробляючий раніше воєнну техніку, поступово перепрофільовується на виготовлення товарів широкого вжитку. Обговорюючи проблему текучості кадрів, думки майже всіх присутніх на засіданні співпали. До характеристики прикладається: атестат, справка з міста роботи, виписка з протоколу зборів трудового колективу. Підписку на газети і журнали можна оформити на протязі двох місяців. На святкування ювілею школи, яке розпочалося рівно в 17 годин, зібралося багато бувших випускників. Серед міроприємств по відзначенню цього свята були слідуєчі: виступи музичних колективів, конкурси, вікторини. Для рішення цієї надзвичайно складної задачі треба примініти зовсім другий підхід.</p> <p>14. <i>Визначте жанр тексту. Доведіть.</i></p> <p>У посібнику подано оригінальну систему роботи над самостійним написанням твору та переказу - основними формами державної підсумкової атестації. Вміщено творчі завдання, тренувальні вправи, поради, що полегшать підготовку до написання творчих робіт. Призначений для учнів і абітурієнтів, учителів і методистів. Буде корисним викладачам і студентам-філологам. (анотація).</p> <p>15. <i>Визначте, до якого стилю належить наведений уривок тексту. За допомогою чого ви дізнались що текст належить саме до цього стилю?</i></p> <p>Повне внутрішнє відбиття світла, та його хвильоводне розповсюдження в тонких світловодах супроводжується наявністю електромагнітного поля, що виходить за площину віддзеркалення, але не створює світлового променя. Таке електромагнітне поле має назву затухаючого. Його основною особливістю є експоненційне затухання в бік оточуючого середовища з довжиною затухання менше ніж половина довжини хвилі (для видимого світла – долі мікрометрів). Це останнім часом привертає увагу дослідників з точки зору отримання фізичної інформації про поляризованість вказаного шару, яка аддитивно складається з поляризованості власне однорідного зовнішнього середовища та тонкого молекулярного шару, що формується зазвичай на межах розподілу. (Самойлов А.В. Автореферат дисертації «Використання біметалевих шарів і планарних діелектричних структур в оптоелектронних сенсорах»).</p>
--	--	--

<p>Тема 5. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичний матеріал з теми. 2. Написати автобіографію-розповідь та автобіографію-документ. З'ясувати відмінності на лексичному рівні та синтаксичному рівнях. 3. Під час практичного виконати такі вправи: <ol style="list-style-type: none"> 1. Підкресліть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше: <ol style="list-style-type: none"> 1. а) важке положення хворого; б) важкий стан хворого; в) важке становище хворого. 2. а) особистий склад підрозділу; б) особовий склад підрозділу; в) особливий склад підрозділу. 3. а) діяти відповідно наказу; б) діяти відповідно до наказу; в) діяти відповідно з наказом. 4. а) підбивати підсумки; б) підводити підсумки; в) визначати підсумки. 5. а) не дивлячись на умови договору; б) незважаючи на умови договору; в) не дивлячись на умови договору; г) незважаючи на умови договору. 6. а) завідуючий відділу; б) завідуючий відділом; в) завідувачеві відділом; г) завідувачеві відділу. а) згідно до розпорядження; б) згідно з розпорядженням; в) згідно розпорядження; г) згідно розпорядженню. а) заходи до поліпшення; б) заходи по поліпшенню; в) заходи щодо поліпшення; г) заходи з поліпшення. 2. Розставте потрібні розділові знаки, поясніть їх. На місці пропущених крапок вставте, де потрібно, пропущені букви чи апостроф. Поясніть правопис підкреслених слів. З розкритих дужок виберіть слово, доречне в цьому тексті. В усному діловому спілкуванні телефон відіграє суттєву допоміжну (значення, роль) зв'язку для (отримання, одержання) інформації опрацювання речування на події діяльності станційного керування чи корупції. Головна перевага над іншими традиційними засобами зв'язку опрацюваність швидкість зручність. Мобільний і пейджерний зв'язок новітні цифрові та супутникові системи дозволяють за лічені хвилини з'єднатися з будь-яким (абонентом, абонентом) на планеті (з підручника). 3. Написати характеристику на свого колегу, з яким навчаєтесь. 4. Поясніть юридичні терміни, складіть з ними речення: ухвала, вирок, рішення, апеляція, адвокат, амністія, вердикт, обвинувач, де-юре, ембарго, касація, конфіскація, санкція, арбітраж, експертиза, ратифікація, алібі. 5. Схарактеризуйте подані словосполучення з погляду вживання, доповніть ряд власними прикладами (5 – 6 словосполучень). Уведіть їх в речення. Доводжу до Вашого відома. Супровідна нота. На Ваш запит від 12.03.2012 повідомляємо. Дисциплінарне стягнення. Відповідальним за ... призначити... Розподіл обов'язків. Поновити на посаді. Згідно з розпорядженням. Скасувати наказ. Подвійне громадянство. Відповідно до чинного законодавства. Матеріальна відповідальність. За згодою сторін. 4. Знайдіть помилки в реченнях, відредагуйте. Поясніть характер помилок. 1. Притягнення керівника відділу до матеріальної відповідальності вірогідне, підписуючи звіт з неперевіреними даними. 2. У наказі зазначено, що на протязі 20-25 вересня 2022 року необхідно привести
--	--	---

		<p>документацію у відповідність з діючими інструкціями. 3. Керівництво виробничої практики здійснюється фахівцями тієї установи, де студент проходить практику. 4. Обидва прилади потребувало ремонту. 5. У виступі першого проректора висвітлювалося його бачення втілення положень Болонської угоди в навчальний процес нашого закладу. 6. У наступний день ухвалу профспілкового комітету оприлюднили. 7. Успіх забезпечив досвід. 8. На ярмарку райони області представили овочі, фрукти, яблука, сливи, огірки і картоплю</p>
Тема 6. Норми сучасної української літературної мови. Культура професійного мовлення	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал до теми. 2. Підготувати повідомлення на теми: 1. Мовна норма, її різновиди. 2. Загальна характеристика мовних норм. 3. Застосування орфоепічних та акцентуаційних норм мови в усному мовленні юриста. 4. Застосування лексичних, морфологічних та синтаксичних норм мови в писемній діяльності правника. 5. Зміни в Українському правописі 2019 р. 6. Чим зумовлено внесення у 2019 році певних змін до української орфографії. 7. Культура професійного мовлення. 3. Виконати завдання на дистанційних курсах.</p>
Тема 7. Орфографічні норми сучасної української літературної мови.	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал до теми. 2. Виписати у зошит 20 слів фахового мовлення, які пишуться за фонетичним, морфологічним та історичним принципами. 3. Виконати вправи на дистанційних курсах. 4. Підготувати повідомлення на теми: 1. Нові зміни в українській орфографії. 2. Правопис основи слова. 3. Для чого потрібна орфографія? 4. Правопис частки не з різними частинами мови. 5. Роль орфографії в досягненні високого рівня грамотності працівника органів правопорядку.</p>
Тема 8. Лексичні норми сучасної української літературної мови	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал до теми. 2. Підготувати повідомлення на теми: 1. Пряме й переносне значення слів. 2. Лексика української мови за походженням. 3. Особливості реалізації лексичної норми у фаховому мовленні. 4. Лексика української мови за активністю й пасивністю вживання. 5. Фразеологізми фахового мовлення. 6. Лексика української мови за вживанням. 7. Функціонування багатозначних слів у текстах правової сфери. 8. Власне українська та запозичена лексика. 3. Пояснити вживання паронімів, увівши їх у словосполучення: свідoctво - свідчення, особистий - особовий, приводити - призводити, обшукати - ошукати, погрожувати - загрозувати, на протязі - протягом, декваліфікація - дискваліфікація, спір - суперечка. 4. Замінити виділені слова й словосполучення синонімічними: Розслідування доручили вести Ковальову. Інспектор поліції з'ясував, де живуть родичі підозрюваного. Виявляється, що усі ці місяці Петиренко О. С. переховувався у своєї знайомої. Незнайомець зробив намір піти. 5. Користуючись словниками, поясніть значення</p>

		<p>термінів і визначте сферу їхнього використання. <i>Адвокат, акція, атестація, боржник, вибори, відповідач, відшкодування збитків, депозит, договір, експерт, запит депутата, заповіт, застава, захист честі і гідності, зобов'язання, кодекс, конкурс, кредит.</i></p> <p>6. Користуючись "Словником паронімів української мови", з'ясувати значення поданих слів, з кількома групами скласти речення. <i>Абонент, абонемент; мимохідь, мимохить; шкода, шкода; церемонійний, церемонний; цінний, ціновий; церемонія, церемоніал.</i></p>
<p>Тема 9. Термінологія у професійній комунікації</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виписати визначення поняття «<u>термін</u>», подане у різних джерелах. 2. Виписати визначення поняття «юридичний термін», подане у різних джерелах. 3. Навести приклади багатозначності юридичних термінів. 4. Охарактеризувати випадки синонімії та омонімії юридичних термінів. 5. Виписати 20 термінів фахового мовлення та класифікувати їх. 6. Підготувати реферати на теми: <ol style="list-style-type: none"> 1. Юридичне термінознавство як складова частина лексикології. 2. Юридичні терміни у правотворчій і правозастосовній діяльності. 3. Історія українського термінотворення. 4. Перші пам'ятки правничої писемності. 5. Синонімія в юридичній термінології. 6. Омонімія в юридичній термінології. 7. Проблеми вживання паронімів у текстах правової сфери. 8. Застосування юридичних термінів у правотворчій та правозастосовчій діяльності: проблеми, перспективи. 9. Багатозначність юридичних термінів. 10. Неупорядкованість української юридичної термінології та шляхи вдосконалення. 11. Запозичення у складі українського юридичного термінологічного фонду. 12. Полісемія, синонімія, паронімія, омонімія у законодавчих текстах. 13. Роль лексикографічних джерел у практичній діяльності юриста. 14. Етапи становлення української юридичної термінології. 15. Проблеми уніфікації та стандартизації термінології. 16. Юридична термінографія. 7. Поясніть юридичні терміни, складіть з ними речення: ухвала, вирок, рішення, апеляція, адвокат, амністія, вердикт, обвинувач, де-юре, ембарго, касація, конфіскація, санкція, арбітраж, експертиза, ратифікація, алібі. 8. Дайте визначення понять за законодавчими актами: конфіскація (за ст. 354 ЦК України); юридична особа (за ст. 80 ЦК України); право інтелектуальної власності – (ст. 418 ЦК України); об'єкти цивільних прав (ст. 177 ЦК України); покарання (ст. 50 КК України); штраф (ст. 53 КК України); хабар (ст. 368 КК України); трудовий договір (ст. 21 КЗпПУ).

		<p>9. Виконайте класифікацію юридичних термінів: попереднє розслідування, пред'явлення обвинувачення, речові докази, огляд місця події, органи дізнання, прокуратура, винесення ухвали, арбітражний розгляд, слідчий експеримент, нагляд, підозрюваний, слідчий, позовник, судові дебати, показання свідків.</p>
<p>Тема 10. Морфологічні норми сучасної української літературної мови</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Провідмінійте прізвища, імена, по батькові за відмінками. З поданими ПБ складіть речення в офіційно-діловому стилі, у яких би вони виступали в різних варіантах. Олесь Петрович Боженко, Ілля Васильович Нестеренко, Олег Ернестович Поташ, Любов Ілларіонівна Баламуха, Андрій Вікторович Вереміїв, Юрій Пантелеймонович Дрозд, Софія Марківна Бойко, Марія Фролівна Франц-Мартовська.</p> <p>2. Поставте і запишіть подані слова у формі родового відмінка однини, обгрунтувавши свій вибір. Андрій, Байкал, Берлін, Богдан, Вашингтон(штат), Відень, Вовк(прізвище), Донець, Дунай, Єгипет, Ірак, Каїр, Казахстан, Київ, Китай, Миргород, Мороз(прізвище), Нью-Йорк(місто), Париж, Тетерів, Харків, Ірпінь.</p> <p>3. Поясніть написання складних прикметників, які входять до фахових терміносполук з економічної тематики. Анти(монопольний) комітет України, аудіо(візуальна) інформація, внутрішньо(банківська) транзакція, внутрішньо(групове) сальдо, довідково(інформаційний) фонд, довідково(пошуковий) апарат, цивільно(правова) угода, зовнішньо(економічний) договір, фінансово(господарська) діяльність, контрольно(касовий) апарат, товарно(транспортна) документація, середньо(зважений) валютний курс, форс(мажорні) обставини.</p> <p>4. Утворіть складні прикметники, де перша частина – числівникова. 14 мільйонів, 25 балів, 145 кілограмів, 40 міліметрів, 3 мільярди, 22 елементи, 57 мільйонів, 90 тонн, 85 років, 33 тисячі, 6 елементів, 2 ядра, 48 мільярдів.</p> <p>5. Запишіть словосполучення у формі родового, давального, орудного відмінків однини. Подані словосполучення введіть у самостійно складені речення. Правове регулювання, чинний закон, конституційні принципи правосуддя, грошова позика, дружнє ставлення, цивільні правові відносини, торішний звіт, належне ставлення, правовий обов'язок.</p> <p>6. Складіть короткий зв'язний текст в офіційно-діловому стилі, ввівши у нього якомога більше прикметників вищого і найвищого ступенів порівняння.</p> <p>7. Підготувати реферати на тему: 1. Морфологічні норми сучасної української мови у офіційно-діловому стилі. 2. Типові порушення норм української мови на морфологічному рівні. 3. Особливості вживання іменників і прикметників у текстах правової сфери. 4. Особливості перекладу прийменникових конструкцій та їх уживання у текстах правової сфери. 5. Граматика сучасної української мови. Історія формування і розвитку.</p>

<p>Тема 11. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови.</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Відредагуйте словосполучення, уникаючи калькування. Змагання по стрільбі, по самим скромним підрахункам, по закінченні терміну покарання, живе по цьому адресу, нарада по цьому питанню розпочнеться, помилка по неуважності, заняття проведено згідно плану, хочу звернутися по приватній справі, по ділам служби, роз'їхались по об'єктам, по юридичним питанням, повідомити по факсу, розмовляти на українській мові. По дотриманню Декларації по правам людини, по програмі захисту свідків, по вашій вині, іти по слідам, старший по віку.</p> <p>2. Відредагуйте і запишіть речення. У відредагованих реченнях визначте головні і другорядні члени. Визначте роль головних і другорядних речень у формуванні комунікативної одиниці.</p> <p>* По відношенню до всього сказаного я хочу сказати, що не треба вмішуватися в особові справи кожного з нас. * Думки майже всіх присутніх на засіданні співпали, обговорюючи проблему текучості кадрів. * По відзначенню цього свята серед міроприємств були наступні: конкурси, вікторини, виступи цікавих музикантів. * За порушення конфіденційності фізичними та юридичними особами сторони також несуть відповідальність. * Про готовність виготовлених зразків виконавець зобов'язаний повідомити замовника у термін.</p> <p>3. Перепишіть текст, вставляючи, де потрібно, розділові знаки. Проблема розбудови громадянського суспільства демократичної правової держави є безпосередньо пов'язаною із розвитком правової культури. Саме правова культура та правове виховання населення є соціальною гарантією дії верховенства правового закону в суспільстві. Проблема правової культури населення ще тривалий час буде актуальною а необхідність її дослідження безпосередньо впливає із конституційного проголошення України правовою державою. Це обумовлює потребу в неухильному зростанні й досягненні високого рівня правової культури кожного громадянина кожної посадової особи кожного державного службовця й особливо професійних юристів які здійснюють основну законодавчу роботу. Лише тоді рівень правової культури населення досягне найвищого щабля розвитку лише тоді кожен громадянин держави відчує власну приналежність до правового життя країни буде активним учасником правового процесу й матиме змогу самостійно аналізувати чинне законодавство відзначаючи його здобутки та недоліки (Зі статті).</p> <p>4. Доберіть із Конституції України 10 складносурядних речень.</p> <p>5. Підберіть з документів 10 простих речень з відокремленими обставинами, вираженими дієприкметниковими та дієприслівниковими зворотами. Поясніть вживання розділових знаків.</p> <p>6. Сформулювати по 5 речень у офіційно-діловому стилі, у яких пряма мова була б на початку, в середині а в кінці речення. Пояснити вживання розділових знаків.</p> <p>7. Підготувати реферативні повідомлення на теми:</p> <p>1. Особливості синтаксису текстів офіційно-ділового</p>
---	--	---

		<p>стилю.</p> <p>2. Класифікація речень у сучасній українській мові.</p> <p>3. Словосполучення як номінативна синтаксична одиниця. Слово і словосполучення. Словосполучення і речення.</p> <p>4. Типові порушення норм української мови на синтаксичному рівні.</p> <p>5. Складні випадки керування в текстах документів.</p>
<p>Тема 12. Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови.</p>	<p>Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань</p>	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал з теми.</p> <p>2. Законспектувати матеріал про історію виникнення української пунктуації.</p> <p>3. Напишіть запропоновані речення, розставивши розділові знаки.</p> <p>1. Поліція в усіх країнах має одне завдання охороняти закон боротися зі злочинністю. 2. За кожною справою людина з життєвою невлаштованістю і проблемами. 3. Крадіїв один з яких санітар станції швидкої допомоги а інший працівник кооперативу затримано на місці злочину. 4. Під сіткою помітили сліди а вони і вивели оперативників на продовольчий склад. 5. У зв'язку з цим потрібно відмітити я вірю в майбутнє наших правоохоронних органів. 6. На тому місці де був знайдений потерпілий поліцейські виявили калюжу крові.</p> <p>4. У запропонованому мікротексті розставте розділові знаки:</p> <p>Мова і право є формами суспільної свідомості та впливають і взаємно збагачують один одного. І право і мова мають ідеальну та матеріальну форми мова через мовлення право через нормативний правовий акт. Мова і право є соціальними нормативними системами що виступають регуляторами поведінки індивіда в суспільстві. Загальним у цих соціальних феноменів є властивості нормативності ієрархічності та системності. Перепишіть текст, розставляючи розділові знаки. Поясніть їх уживання.</p> <p>Мова одне з чудес за допомогою якого люди передають найтонші відтінки думок і почуттів. Вона віддзеркалює душу народу його історію. Збагнути таємницю мови прочитати історію слів а звідси предметів та явищ може тільки той хто знає мову. А щоб знати мову вправно користуватися дзвінким і гучним рідним словом треба цікавитися ним вивчати й аналізувати кожне слово словосполучення й речення. Глибокі знання рідної мови досконале володіння нею одна з важливих ознак високої культури й освіченості людини.</p> <p>5. Прочитайте речення. Поясніть розділові знаки.</p> <p>Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.</p> <p>Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.</p> <p>Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою відповідної</p>

		національної меншини України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою.
Тема 13. Усне публічне мовлення. Мовленнєвий етикет.	Практичні заняття: індивідуальні опитування, виконання практичних вправ і завдань	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал.</p> <p>2. З поданими словами складіть речення фахового змісту. Як називаються слова такого типу? Яким чином можна уникати подібних помилок в усному мовленні? Адресат – адресант, виборний – виборчий, вигляд – вид, визначальний – визначний, військовий – воєнний, громадський – громадянський, дипломний – дипломований, дружний – дружній, жорсткий – жорстокий, погрозливий – загрозливий.</p> <p>3. Наведіть приклади лінгвістичних і екстралінгвістичних засобів мовлення. Назвіть невербальні засоби, що допомагають під час публічного виступу.</p> <p>4. Уявіть, що Вам потрібно розказати про себе незнайомій для Вас людині або людям. Підготуйте самопрезентацію до 5 хв.</p> <p>5. Виправте помилку у діловому мовленні. Біля двісті, в випадку чого, у двох словах, в даному випадку, в (у) кінці кінців, вдавистий для влади, в (у) самий раз, в (у) цьому відношенні, в (у) шість годин, вирішити проблему, вирішити завдання, висказати думку, відношення до колег, в очі кидаються, вступати в силу (дію), дана думка, до сих пір, до слідуючого голосування, думки співпадають, дякуючи допомозі, завідома ухвалюється, займати посаду, по даному факту, по крайній мірі, поступила заява, поступати по закону, суспільна значимість.</p> <p>6. Наведіть приклади стандартних етикетних ситуацій. Яка особливість кожної?</p> <p>7. Наведіть приклади етикетних мовних формул у конкретній комунікативній ситуації. Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>8. За допомогою «Словника паронімів української мови» чи тлумачного словника, з'ясувати значення слів і скласти з ними речення, що можна вжити у професійному мовленні: тактовний, тактичний; шко́да, шкода́; особовий, особистий; про́шу, прошу́.</p> <p>9. Сформулюйте та напишіть поради оратору-початківцю при підготовці до публічного виступу.</p> <p>10. Доведіть або спростуйте твердження: Здобути вищу освіту – необхідно; Матеріальні цінності – велика сила; Мова – кордон національної безпеки.</p> <p>11. Скласти вітальну промову.</p>

Основні інформаційні джерела

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 05.04.2019 р. № 2704-VIII.
2. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. – Харків : Право, 2020. – 330 с.
3. Проценко Г. П. Правнича лінгвістика : навч. посіб. / Г. П. Проценко та ін. ; за заг. ред. С.М. Гусарова. – К. : А.В.Паливода, 2010. – 312 с.
4. Український правопис [Ел. ресурс] / Українська національна комісія з питань правопису. 2019. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pravo.pdf>.

5. Красницька А. В. Мова права як невід’ємна частина правової системи. Тиждень науки-2020. Гуманітарний факультет. Тези доповідей науково-практичної конференції (Запоріжжя, 13–17 квітня 2020 р.). Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 194-196.

6. Чулінда Л. І., Красницька А. В. Герменевтичне дослідження норм права через лінгвістичні форми вираження. Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету : збірник статей. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 34. 246 с. С. 27-30.

7. Красницька А. В., Ознамець А. А. Юридичний термін як точне найменування юридичного поняття. Тиждень науки-2021. Гуманітарний факультет. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 19–23 квітня 2021 р. [Електронний ресурс] / Редкол. : В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана. ISBN 978-617-529-319-5. С. 231-232.

8. Юлдашева С.А. Уніфікація термінології як напрям удосконалення ролі правової термінології в мові законодавства. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи [Текст] : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем розвитку та функціонування державної мови (Київ, 28 листоп. 2019 р.) : у 2 ч. / [редкол. : В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 242-245.

9. Юлдашева С.А. Класифікаційні характеристики термінів правничої лінгвістики : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції на базі Національного університету «Запорізька політехніка» «Наукові школи, професійні династії, видатні персоналії «Запорізької політехніки» , (9-12 листопада 2020 року). С. 259-262.

10. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія).

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> (законодавство України).
2. <http://www.nbuv.gov.ua> (Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського).
3. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням).

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, персональний комп’ютер; інформаційне забезпечення на дистанційних курсах, доступ до online-платформи.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання

Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме!

Політика щодо академічної доброчесності

Кожний здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем.

Політика щодо відвідування

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50 % і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ.

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності здобувачів вищої освіти.

Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність здобувача на заняттях та його активність під час практичних робіт.

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт														Під-вий к-ль екзамен	Під-ва к-сть балів
Мах 60%														Мах 40%	Мах 100%
Т.1 4	Т.2 4	Т.3 4	Т.4 4	Т.5 4	Т.6 4	Т.7 4	Т.8 4	Т.9 4	Т.10 4	Т.11 4	Т.12 4	Т.13 4	С.р. 8	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

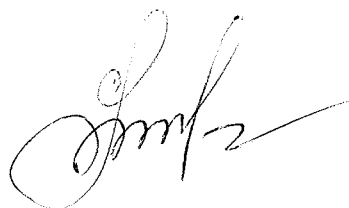
Розробник:

Світлана ШУТЕНКО
Світлана ЮЛДАШЕВА

Силабус схвалено на засіданні кафедри правничої лінгвістики
протокол від 01.09.2022 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри
правничої лінгвістики
підполковник поліції

Світлана ШУТЕНКО